MALTI

Sillabu Ta' L-Iskejjel Primarji

Dipartiment tal-Kurrikulu, Floriana

IR-RABA' SENA

MIRI TA' TAGĦLIM

GĦAR-RABA' SENA

4.1 SMIGĦ	4.2 TAĦDIT	4.3 QARI	4.4 KITBA
Jisimgħu b'attenzjoni u b'konċentrazzjoni testi li jkun fihom tagħrif dirett, struzzjonijiet u direzzjonijiet.	**Jitkellmu biex jagħtu tagħrifiet qosra, direzzjonijiet u struzzjonijiet.**	**Jaqraw u jifhmu sentenzi, paragrafi, stejjer u testi varji kemm skedati kif ukoll skond il-gosti.**	**Jiktbu sentenzi u paragrafi qsar fil-binja ggradata u strutturata tal-komponimenti.**
4.1.1 Juru li fehmu tagħrif minn testi varji li jqanqlu taħriġ prattiku, fiżiku u akkademiku.	**4.2.1** Juru l-ħila li jitkellmu dwar x'semgħu, x'raw u xi qraw.	**4.3.1** Jaqraw stejjer, taqbiliet, poeżiji u testi ta' drama biex, permezz tal-kuntest, jitlaqqgħu ma' prattiċi fl-użu ta' espressjonijiet idjomatiċi ħfief.	**4.4.1** Juru li jafu jpoġġu l-vokabularju f'postu u li bih jikkomunikaw fatti, ideat u opinjonijiet f'ordni sekwenzjata.
Juru li minn dak li semgħu jistgħu jsibu applikazzjoni għalih b'mod integrat bil-gwida ta' l-għalliem/a.	Juru l-ħila li jafu jagħtu tagħrifiet diretti u qosra dwar esperjenzi, għajdut u ġrajjiet attwali.	Juru li għandhom qabda fuq il-qari espressiv permezz tat-tonalità, id-dizzjoni u l-elokwenza.	Juru li jafu jfasslu pjan miktub f'forma ta'raġġiera li jwassalhom sabiex jibnu paragrafi għal komponimenti sempliċi.
	Juru li kapaċi jagħtu struzzjonijiet u direzzjonijiet li jikkonċernaw attivitajiet, movimenti u xogħol prattiku.	Juru li kapaċi jaqraw bis-sens u b'ritmu tajjeb testi magħrufa, u oħrajn li mhumiex, quddiem udjenza/i.	Juru li kapaċi jiktbu serje ta' sentenzi/paragrafi, imqanqla minn stampa/i anke fejn ikunu mħajra jbassru t-tmiem.
		Juru li t-tagħrif mill-kotba/mill-qari qiegħed jinħażen bħala għerf għall-użu fil-futur sew fil-kitba kif ukoll fit-taħdit.	Juru li minn serje ta' kliem/frażijiet ikunu kapaċi jfasslu kitba kreattiva.
Jisimgħu programmi ta' kull xorta mill-medja awdjo/viżiva li jqanqlulhom l-interess għal attivitajiet varji.	**Juru li kapaċi jitkellmu dwar stejjer sempliċi, poeżiji jew testi drammatiċi li jkunu segwew, semgħu jew qraw.**	**Juru li waqt li jestendu l-qari minn stejjer, poeżiji u testi drammatiċi għal gazzetti, perjodiċi, magażins eċċ., jagħrfu wkoll il-karatteristiċi u d-differenzi tal-ġeneri varji.**	**Juru li jagħrfu li l-kitba kreattiva mhix biss dik tal-komponiment.**

4.1.2 Juru li japprezzaw stejjer, testi b'tagħrif, struzzjonijiet u direzzjonijiet u li kapaċi jsegwu u ifittxu dwar dak li jkunu semgħu.	**4.2.2** Jitkellmu dwar sunti kif ukoll opinjonijiet dwar testi varji li jkunu semgħu jew qraw, dwar filmati, episodji jew dokumentarji murija fil-medja viżiva.	**4.3.2** Juru li meta jaqraw jafu x'inhu episodju, kapitlu, artiklu, avviz, reklam, slogan, kapxin u li kapaċi jisiltu messaġġi/tifsir minnhom f'sunti differenti.	**4.4.2** Juru li kapaċi jiktbu messaġġ f'kapxin, fi slogan, f'reklam, jew f'avviżi abbinati ma' ritratti, tpinġijiet jew karikaturi.
Juru li minn dak li jkunu semgħu hemm xebh/differenza minn dak li jesperjenzaw fil-ħajja tagħhom.	Jitkellmu dwar karattri maħluqa f'testi u jqabblu l-emozzjonijiet tal-karattri ma' tagħhom.	Juru li jkunu kunfidenti meta jaqraw testi mhux familjari u li kapaċi jiskennjaw.	Juru li jafu jiktbu ittri qsar bħal xi forma ta' stedin, ta' xewqat jew ta' ringrazzjament.
Juru li kapaċi jbassru konklużjonijiet ta' stejjer.	Juru li għandhom għajn għarriexa għad-dettal u li kapaċi jorqmu fi ftit kliem sunti dwar grajjiet li esperjenzaw.	Juru li meta jaqraw testi jkunu kapaċi jisiltu minnhom tagħrif dwar sfond u li jagħtu opinjoni dwar fatti jew linja ta' ħsieb.	Juru li kapaċi jimlew formoli b'informazzjoni personali u b'kummenti qsar dwar attivitajiet personali (speċi ta' CV).
			Juru li kapaċi jkomplu djalogu/i bi ftit sentenzi billi jsegwu s-sekwenza ta' ġrajjiet u l-linji ta' ħsieb espressi fit-test.
Joqogħdu attenti għall-fehmiet ta' l-oħrajn meta xi attività tkun mifruxa fi grupp/i.	**Jitkellmu ma' oħrajn fi grupp/i jew waqt attivitajiet ta' gruppi relatati ma' tema/i u/jew attività prattika.**	**Jaqraw fi gruppi ta' tnejn jew aktar quddiem udjenza/i biex isiru aktar kunfidenti.**	**Jiktbu b'aktar konċentrazzjoni fuq is-sintassi, fuq il-formoli lingwistiċi u l-idjoma.**
4.1.3 Juru koerenza ta' ħsieb meta jagħmlu kummenti jew ikunu lesti biex jagħtu alternattivi.	**4.2.3** Fil-gruppi jistaqsu jew iwieġbu mistoqsijiet dwar l-attività kurrenti u jagħtu direzzjonijiet ukoll.	**4.3.3** Juru li jafu jagħtu tonalità waqt qari u, li jsaħħu l-fehem ta' l-udjenza/i bil-lingwaġġ tal-ġisem, speċjalment waqt il-qari ta' diskorsi/djalogi diretti.	**4.4.3** Juru li kapaċi jużaw firxa wiesgħa ta' vokabularju u espressjonijiet idjomatiċi mill-ħażna li jkunu ġabru.
Juru li jsegwu b'attenzjoni kummenti/suġġerimenti alternattivi ta' ħaddieħor.	Jitkellmu billi jwieġbu waqt intervista dwar tema/ attività kurrenti jew dwar esperjenzi.	Juru li jafu jaqraw dettalji/listi meta jintalbu jagħmlu xi proċess prattiku, u li jafu jesponu l-proċess wara li jsir.	Juru li kapaċi jixprunaw l-ideat b'mistoqsijiet lilhom infushom biex jaslu għall-binja ta' sentenzi espressivi.

Juru li kapaċi jagħtu reazzjoni/jiet għall-kummenti ta' ħaddieħor.	Jitkellmu billi jagħmlu mistoqsijiet f'xi servejs, riċerki jew intervisti barra mill-ħitan tal-klassi.	Juru li kapaċi jaqraw *brochures/depliants* u li minnhom ikunu kapaċi jisiltu tagħrif għal xi ħtiġiet individwali /komuni/ ġenerali.	Juru li barra milli jiktbu jkunu kapaċi li jagħmlu tibdil/tiswijiet fuq il-kitba tagħhom permezz ta' proofreading.
L-Akkwist tal-Vokabularju	**L-Akkwist tal-Vokabularju**	**It-Tisħiħ tal-Vokabularju**	**It-Tqanqil mill-Vokabularju**
4.1.4 Aktar mat-tfal jitlaqqgħu ma' testi mismugħa aktar ikunu qed jingħataw opportunitajiet biex iwessgħu l-vokabularju tagħhom. Għalhekk, barra mill-qari ta' testi sew mill-għalliem/a kif ukoll minn tfal oħrajn, ikun hemm ħtieġa akbar ta' tlaqqigħ mal-lingwa permezz ta' smigħ ta' testi minn fuq il-medja.	**4.2.4** Għandhom jingħataw kull opportunità biex dak li jisimgħu jirrepetuh fil-klassi kemm individwalment kif ukoll bħala grupp. Għandhom jitkellmu, jagħtu sunti u jistqarru opinjonijiet kemm dwar testi mismugħa (anke mill-medja awdjo/viżiva) kif ukoll dwar grajjiet/esperjenzi mill-ħajja ta' kuljum.	**4.3.4** Il-vokabularju jissaħħaħ aktar bil-qari għall-gost mingħajr sfurzar u bl-akbar inkoraġġiment. Għalhekk għandhom kostantement jinħolqu opportunitajiet fejn it-tfal mhux biss jaqraw quddiem sħabhom fil-klassi, iżda wkoll quddiem udjenzi varji.	**4.4.4** Kull kitba ghandha tirrifletti l-vokabularju akkwistat permezz tat-tliet ħiliet l-oħra. It-tfal għandhom jingħataw kull opportunità biex jesprimu ruħhom, l-ewwel b'mistoqsijiet li jiggwidawhom, imbagħad bit-tqanqil ta' l-immaġinazzjoni individwali.
Attitudnijiet lejn it-Tagħlim	**Attitudnijiet lejn it-Tagħlim**	**Attitudnijiet lejn it-Tagħlim**	**Attitudnijiet lejn it-Tagħlim**
4.1.5 Juru l-ħerqa favur is-smigħ ta' stejjer u ta' ġeneri varji kif ukoll lejn smigħ u wiri ta' episodji mill-medja viżiva u mill-films.	**4.2.5** Juru li kapaċi jirrakkontaw fi kliemhom u fil-qosor punti importanti minn dak li semgħu jew segwew.	**4.3.5** Juru li għandhom il-ħajriet personali dwar l-għażla ta' kotba u l-ġeneru letterarju ppreferit fil-livell tagħhom.	**4.4.5** Juru li jafu jiktbu ġemgħat ta' sentenzi u paragrafi dwar dak li semgħu, innotaw jew qraw, anke permezz ta' sommarji/notamenti miktuba biex jiftakru fatti/karatteristiċi/differenzi.
4.1.6 Juru l-preferenzi tagħhom dwar stejjer, għanjiet, taqbiliet, drama.	**4.2.6** Juru l-preferenzi tagħhom dwar ġeneri ta' rakkonti, rapporti, programmi, eċċ. li jħobbu jisimgħu u li jagħrfu jiddiskutuhom.	**4.3.6** Juru l-preferenzi tagħhom għal xi ġeneru partikolari u juru li jafu jagħtu sunt ta' dak li qraw kemm verbalment kif ukoll bil-kitba.	**4.4.6** Juru l-ħila tal-kitba kreattiva permezz ta' sentenzi u paragrafi f'sekwenza u fl-aħħar bl-użu ta' forom lingwistiċi, konġunzjonijiet u espressjonijiet idjomatiċi.

PROGRAMM

TAR-RABA’ SENA

4.1 SMIGĦ

Tagħlim Milħuq	Noti
Jisimgħu b'attenzjoni u b'konċentrazzjoni testi li jkun fihom tagħrif dirett, struzzjonijiet u direzzjonijiet.	Permezz ta' mistoqsijiet sempliċi wieħed għandu jmexxi lit-tfal lejn il-konċentrazzjoni.
4.1.1 Juru li fehmu tagħrif minn testi varji li jqanqlu taħriġ kemm prattiku, fiżiku u akkademiku.	
Juru li minn dak li semgħu jistgħu jsibu applikazzjoni għalih b'mod integrat bil-gwida ta' l-għalliem/a.	L-għalliema għandhom jirsistu biex it-taħdit jimraħ minn suġġett għal ieħor b'mod tematiku/integrat.
Jisimgħu programmi ta' kull xorta mill-medja awdjo/viżiva li jqanqlulhom l-interess għal attivitajiet varji.	
4.1.2 Juru li japprezzaw stejjer, testi b'tagħrif, struzzjonijiet u direzzjonijiet u li kapaċi jsegwu u ifittxu fuq dak li jkunu semgħu.	Għandha ssir enfasi li fil-klassi kull ma jsir huwa bi skop prattiku. Għalhekk, it-tfal għandhom jitħarrġu fil-prattika tar-riċerka minn sorsi varji anke mill-Internet, għalkemm mhux bil-lingwa Maltija mhux dejjem hu possibli.
Juru li minn dak li semgħu hemm xebh/differenza minn dak li jesperjenzaw fil-ħajja tagħhom.	Jitħeġġu jagħmlu paraguni.
Juru li kapaċi jbassru konlużjonijiet ta' stejjer.	Wieħed għandu jisħaq fuq dan biex titqanqal l-immaġinazzjoni u l-kreattività.
Joqogħdu attenti għall-fehmiet ta' l-oħrajn meta xi attività tkun mifruxa fi grupp/i.	
4.1.3 Juru koerenza ta' ħsieb meta jagħmlu kummenti jew ikunu lesti biex jagħtu alternattivi.	L-għalliem jagħmel tajjeb jekk, waqt attivitajiet fi gruppi, lit-tfal jagħmlilhom mistoqsijiet.
Juru li jsegwu b'attenzjoni kummenti/suġġerimenti alternattivi ta' ħaddieħor.	
Juru li kapaċi jagħtu reazzjoni/jiet għall-kummenti ta' ħaddieħor.	It-tfal għandhom jitħeġġu jkunu ppreparati għall-kummenti ta' l-oħrajn biex jesponu raġunijiet validi.
L-Akkwist tal-Vokabularju	
4.1.4 Aktar mat-tfal jitlaqqgħu ma' testi mismugħa, aktar ikunu qed jingħataw opportunitajiet biex iwessgħu l-vokabularju tagħhom. Għalhekk, barra mill-qari ta' testi sew mill-għalliem/a kif ukoll minn tfal oħrajn, ikun hemm ħtieġa akbar ta' tlaqqigħ mal-lingwa permezz ta' smigħ ta' testi minn fuq il-medja.	Għandhom jingħataw opportunitajiet ta' smigħ minn fuq il-medja awdjo/viżiva u wara jsir taħriġ il-fehim mis-smigħ b'mistoqsijiet diretti. Jekk ikun hemm il-ħtieġa, it-tfal jitħallew jieħdu noti li jkunu relevanti ma' tema/i għar-riċerka u fit-tagħlim integrat.

Attitudniiet lejn it-Tagħlim	
4.1.5 Juru l-ħerqa favur is-smigħ ta' stejjer u ta' ġeneri varji kif ukoll lejn smigħ u wiri ta' episodji mill-medja viżiva u films.	Jitħallew iġibu kassetti awdjo/vidjow biex isemmgħu, jisimgħu u jaraw dak li l-aktar jiġbidhom lejn il-lingwa. Il-mistoqsijiet għal skopijiet ta' taħriġ il-fehim m'għandhomx jonqsu.
4.1.6 Juru l-preferenzi tagħhom dwar stejjer, għanjiet, taqbiliet u drama.	

4.2 TAĦDIT

Tagħlim Milħuq	Noti
Jitkellmu biex jagħtu tagħrifiet qosra, direzzjonijiet u struzzjonijiet.	
4.2.1 Juru l-ħila li jitkellmu dwar x'semgħu, x'raw u xi qraw.	Jingħataw kull opportunità biex jitkellmu dwar dak li jkunu semgħu, kemm bħala kummenti kif ukoll bħala sunt verbali fuq punti saljenti.
Juru l-ħila li jafu jagħtu tagħrifiet diretti u qosra dwar esperjenzi, għajdut u ġrajjiet attwali.	Wieħed jisħaq li t-tagħrif, l-istruzzjonijiet u d-direzzjonijiet li jkunu ngħataw it-tfal iwassluhom lil ħaddieħor b'diskors indirett bl-użu ta': Qal, Qalet, Qalu, Qallek, Qaltlek, Qalli, Qaltli, Qalilna, Qaltilna, Smajt li…, Stqarret li…, eċċ. eż: Qalli biex immur… Qaltli biex niġbor… Qalet li sejra… L-għalliem/a j/trid…Is-surmast spjega li… Smajt li ġejjin… Stqarret li mhix… **Dawn għandhom ikunu dejjem xprunati minn mistoqsijiet.**
Juru li kapaċi jagħtu struzzjonijiet u direzzjonijiet li jikkonċernaw attivitajiet, movimenti u xogħol prattiku.	
Juru li kapaċi jitkellmu dwar stejjer sempliċi, poeżiji jew testi drammatiċi li jkunu segwew, semgħu jew qraw.	
4.2.2 Jitkellmu dwar sunti kif ukoll opinjonijiet dwar testi varji li jkunu semgħu jew qraw, dwar filmati, episodji jew dokumentarji murija fil-medja viżiva.	Wieħed jisħaq li t-tfal jagħtu sunti fi kliemhom dwar testi mismugħa, episodji, dokumentarji u films minn fuq il-medja u li jużaw formoli lingwistiċi.
Jitkellmu dwar karattri maħluqa f'testi u jqabblu l-emozzjonijiet tal-karattri ma' tagħhom.	Huwa importanti li l-għalliema jagħmlu mistoqsijiet ipotetiċi, bħal: Li kieku kont int…?
Juru li għandhom għajn għarriexa għad-dettal u li kapaċi jorqmu fi ftit kliem sunti dwar ġrajjiet li esperjenzaw.	Għandhom isiru mistoqsijiet kemm mill-għalliem/a u kemm mis-sħab fil-klassi.
Jitkellmu ma' oħrajn fi gruppi jew waqt attivitajiet ta' gruppi relatati ma' tema/i u/jew attività prattika.	
4.2.3 Fil-gruppi jistaqsu jew iwieġbu mistoqsijiet dwar attività kurrenti u jagħtu direzzjonijiet ukoll.	Wieħed għandu jisħaq u jfakkar li fil-klassi m'għandux ikun hemm mistħija jew sens ta' inferjorità. Kulħadd għandu d-dritt li jitlob u jistaqsi fil-parametri ta' l-ordni u r-rispett.

Jitkellmu billi jwieġbu waqt intervista dwar tema/ attività kurrenti jew dwar esperjenzi.	Jitqanqal it-taħdit permezz ta' mistoqsijiet bħal: **Min? Fejn? Meta? X'ġara?** biex it-tfal jibdew jirrakkontaw l-esperjenzi.
Jitkellmu billi jagħmlu mistoqsijiet f'xi servejs, riċerki jew intervisti.	L-għalliema għandhom idaħħlu l-prattika li joħorġu lit-tfal mill-ambjent tal-klassi u jeħduhom qalb il-komunità biex jagħmlu intervisti u servejs li jservu kemm għar-riċerka u kemm għal xi proġetti marbutin ma' tema/i. It-tfal għandhom jippreparaw ruħhom b'mistoqsijiet.
L-Akkwist tal-Vokabularju	
4.2.4 Għandhom jingħataw kull opportunità biex dak li jisimgħu jirrepetuh fil-klassi kemm individwalment u kemm bħala grupp. Għandhom jitkellmu u jagħtu sunti u/jew jistqarru opinjonijet dwar testi mismugħa, anke mill-medja awdjo/viżiva kif ukoll dwar ġrajjiet/esperjenzi mill-ħajja ta' kuljum.	Fil-klassi minn bikri filgħodu it-tfal għandhom jitħallew jirrepetu dak li jkun intgħallem kif ukoll jesprimu ruħhom dwar kull ħaġa ta' li hija esperjenza għalihom. Hu importanti li ma naqtgħulhomx fil-qasir jew li nkellmuhom bil-herra. Jitħallew jitkellmu għal ftit ħin skond regoli preskritti. Ikun tajjeb li fil-klassi jkun hemm ambjent ta' Kamra ta' L-Aħbarijiet.
Attitudnijiet lejn it-Tagħlim	
4.2.5 Juru li kapaċi jirrakkontaw fi kliemhom u fil-qosor punti importanti ta' dak li jkunu semgħu jew segwew.	Jitħeġġu jitkellmu quddiem udjenza/i u anke jitħarrġu biex joqogħdu għal xi intervista u/jew jintervistaw lil xulxin.
4.2.6 Juru l-preferenzi tagħhom dwar ġeneri ta' rakkonti, rapporti, programmi, eċċ. li jħobbu jisimgħu u li jagħrfu jiddiskutuhom.	

4.3 QARI

Tagħlim Milħuq	Noti
Jaqraw u jifhmu sentenzi, paragrafi, stejjer u testi varji kemm skedati kif ukoll skond il-gosti.	
4.3.1 Jaqraw stejjer, taqbiliet, poeżiji u testi ta' drama biex, permezz tal-kuntest, jitlaqqgħu ma' prattiċi fl-użu ta' espressjonijiet idjomatiċi ħfief.	Il-qari għandu jkun estiż. Għandha ssir enfasi fuq il-fehem, għall-ewwel permezz ta' mistoqsijiet. Wara, bil-fomm jew bil-kitba, it-tfal għandhom jitħeġġu jagħtu sunti.
Juru li għandhom qabda fuq il-qari espressiv permezz tat-tonalità, id-dizzjoni u l-elokwenza.	L-għalliema jgħinu biex it-tfal jakkwistaw ritmu, elokwenza u sens fil-qari billi jaqrawlhom u jirrepetulhom testi bħala mudelli.
Juru li kapaċi jaqraw bis-sens u b'ritmu tajjeb testi magħrufa u oħrajn li mhumiex quddiem udjenza/i.	Jitħallew jaqraw kull xorta ta' qari, anke dak miktub minnhom, quddiem sħabhom, fil-klassi u fil-laqgħat ta' filgħodu.
Juru li t-tagħrif mill-kotba/mill-qari qiegħed jinħażen bħala għerf għall-użu fil-futur sew fil-kitba kif ukoll fit-taħdit.	Waqt diskussjonijiet b'temi partikolari, wieħed għandu jrawwem lit-tfal biex jesprimu opinjoni msaħħa b'għerf mill-qari.
Juru li waqt li jestendu l-qari minn stejjer, poeżiji u testi drammatiċi għal gazzetti, perjodiċi, magażins, eċċ., jagħrfu wkoll il-karatteristiċi u d-differenzi tal-ġeneri varji.	
4.3.2 Juru li meta jaqraw jafu x'inhu episodju, kapitlu, artiklu, avviż, reklam, slogan, kapxin u li kapaċi jisiltu messaġġi/tifsir minnnhom f'sunti differenti.	Il-karatteristiċi ta' kull ġeneru għandhom ikunu magħrufa mit-tfal.
Juru li jkunu kunfidenti meta jaqraw testi mhux familjari u li kapaċi jiskennjaw.	
Juru li meta jaqraw testi jkunu kapaċi jisiltu minnhom tagħrif dwar sfond u li jagħtu opinjoni dwar fatti jew linja ta' ħsieb.	Din l-estensjoni tal-letteratura għandha ċċaqlaq lit-tfal japprezzaw u jfasslu opinjonijiet/kummenti/tixbihat, eċċ. Għandhom jitħeġġu biex jagħtu rispons personali dwar x'għoġobhom/m'għoġobhomx minn dak li qraw.
Jaqraw fi gruppi ta' tnejn jew aktar quddiem udjenza/i biex isiru aktar kunfidenti.	
4.3.3 Juru li jafu jagħtu tonalità waqt qari u jsaħħu l-fehem ta' l-udjenza/i bil-lingwaġġ tal-ġisem, speċjalment waqt il-qari ta' diskorsi/djalogi diretti.	Għandu jsir minn kollox biex f'kull ħin jitlaqqgħu ma' udjenza effettiva li tapprezza u tikkritika oġġettivament.
Juru li jafu jaqraw dettalji/listi meta jintalbu jagħmlu xi proċess prattiku, u li jafu jesponu l-proċess wara li jsir.	

Juru li kapaċi jaqraw *brochures/depliants* u li minnhom ikunu kapaċi jislitu tagħrif għal xi ħtiġiet individwali/komuni/ġenerali.	Għandu jidħol ukoll l-użu ta' L-Internet bħala mod ta' riċerka. Għalkemm ftit li xejn jista' jinstab materjal bil-Malti, iżda jkun tajjeb li t-tfal jiktbu dwar dak li jkunu sabu u jagħtu rapport bil-Malti, permezz tal-qari ta' kitbiethom.
It-Tisħiħ tal-Vokabularju	
4.3.4 Il-vokabularju jissaħħah aktar bil-qari għall-gost, mingħajr sfurzar u bl-akbar inkoraġġiment. Għalhekk għandhom kostantement jinħolqu opportunitajiet fejn it-tfal mhux biss jaqraw quddiem sħabhom fil-klassi, iżda wkoll quddiem udjenzi varji.	
Attitudnijiet lejn it-Tagħlim	
4.3.5 Juru li għandhom il-ħajriet personali dwar l-għażla ta' kotba u l-ġeneru letterarju preferit fil-livell tagħhom.	
4.3.6 Juru l-preferenzi tagħhom għal xi ġeneru partikolari u juru li jafu jagħtu sunt ta' dak li jkunu qraw, kemm verbalment kif ukoll bil-kitba.	
L-Imġiba favur il-Qari	
4.3.7 Juru aktar konoxxenza tal-konvenzjoni tal-ktieb.	Wieħed għandu jisħaq li jkunu jafu t-titlu, l-awtur, il-werrej u l-użu tiegħu, il-kapitli, l-isfond u l-karattri. Jagħrfu d-differenza bejn storja f'kapitlu u ġrajja/episodju fi storja twila fi ktieb, per eżempju f'rumanz.
Juru li għandhom gosti għal ġeneri partikolari tal-letteratura.	It-tfal għandhom jitħeġġu jitkellmu dwar il-gosti tagħhom u dwar x'jiġbidhom lejn ġeneru partikolari.
Jagħrfu li l-libreriji fil-klassi, fl-iskola u fil-belt jew fir-raħal huma sorsi li jħajru lit-tfal għall-qari u għall-kitba.	Għandu jsir kull sforz biex isiru żjajjar fil-libreriji. Iżda wieħed ma jridx jinsa li fil-klassi wkoll għandu jkun hemm kotba bħala riżorsi u dawn għandhom jinbidlu minn żmien għal żmien.

4.4 KITBA

Tagħlim Milħuq	Noti
Jiktbu sentenzi u paragrafi qsar fil-binja gradata u strutturata tal-komponimenti.	
4.4.1 Juru li jafu jpoġġu l-vokabularju f'postu li bih jikkomunikaw fatti u ideat f'ordni sekwenzjata.	Wieħed irid jisħaq li l-espressjoni għandha tkun il-qofol ta' kitba tajba. Għandu jiżdied l-użu ta' espressjonijiet idjomatiċi ħfief.
Juru li jafu jfasslu pjan miktub f'forma ta' raġġiera li jwassalhom jibnu l-paragrafi għal komponimenti sempliċi.	Il-komponiment għandu jibda bi pjan f'forma ta' raġġiera. Dan isir wara li t-tfal ikunu mqanqla jwieġbu mistoqsijiet.
Juru li kapaċi jiktbu serje ta' sentenzi/paragrafi mqanqla minn stampa/i anke fejn ikunu mħajra jbassru t-tmiem.	Komponimenti dwar stampi m'għandhomx ikunu biss f'ordni. Minn serje ta' stampi għandha titħalla waħda barra biex titqanqal l-immaġinazzjoni u, allura, it-tfal jaslu jbassru.
Juru li minn serje ta' kliem/frażijiet ikunu kapaċi jfasslu kitba kreattiva.	Għall-bidu dawn jingħataw f'ordni sekwenzjata, iżda aktar tard wieħed għandu jħalli lit-tfal joħolqu sekwenza huma skond l-ideat tagħhom.
Juru li jagħrfu li l-kitba kreattiva mhix biss dik tal-komponiment.	
4.4.2 Juru li kapaċi jiktbu messaġġ f'kapxin, fi slogan, f'reklam, jew f'avviż ma' ritratti, tpinġijiet jew karikaturi.	Għandhom jintwerew tipi varji ta' grafika b'messaġġi fejn, għall-ewwel, wieħed għandu jħeġġeg lit-tfal jaħsbu biex jibdlu mqar partijiet. Wara jingħataw grafika biex huma stess jiktbu messaġġi.
Juru li jafu jiktbu ittri qsar bħal xi forma ta' stedin, ta' xewqat jew ta' ringrazzjament.	Għandha ssir enfasi fuq tipi ta' ittri li jistgħu jinkitbu, fuq il-format ta' l-ittra, il-paragrafar u l-punteġġjatura. Tajjeb li wieħed idarrihom jiktbu indirizzi fuq envilops b'punteġġjatura eżatta.
Juru li kapaċi jimlew formoli b'informazzjoni personali u b'kummenti qsar dwar attivitajiet personali (speċi ta' CV).	Għandhom jitpoġġew formoli varji quddiem it-tfal. Dawn jinstabu kull fejn indawru wiċċna: f'gazzetti, magażins, *brochures* u perjodiċi, anke ma' prodotti fis-supermarkit.
Juru li kapaċi jkomplu djalogu/i bi ftit sentenzi billi jsegwu s-sekwenza ta' ġrajjiet u linji ta' ħsieb espresssi fit-test.	Barra mill-kitba kreattiva wieħed ikun qiegħed ikejjel il-fehem.
Jiktbu b'aktar konċentrazzjoni fuq is-sintassi, fuq il-formoli lingwistiċi u l-idjoma.	
4.4.3 Juru li kapaċi jużaw firxa wiesgħa ta' vokabularju u ta' espressjonijiet idjomatiċi mill-ħażna li jkunu akkumulaw.	

Juru li kapaċi jixprunaw l-ideat b'mistoqsijiet lilhom infushom biex jaslu għall-binja ta' sentenzi espressivi.	
Juru li barra li jiktbu, ikunu kapaċi li jagħmlu tibdil/tiswijiet fuq il-kitba tagħhom permezz ta' *proofreading*.	It-tfal għandhom jitħarrġu biex huma stess jiċċekkjaw sewwa kitbiethom kemm għal żbalji ortografiċi u għal oħrajn ta' natura grammatikali. Għandha ssir enfasi wkoll fuq il-kalligrafija.
It-Tqanqil mill-Vokabularju	
4.4.4 Kull kitba għandha tirrifletti l-vokabularju akkwistat permezz tat-tliet ħiliet l-oħra. It-tfal għandhom jingħataw kull opportunità biex jesprimu ruħhom, l-ewwel b'mistoqsijiet li jiggwidawhom, imbagħad bit-tqanqil ta' l-immaġinazzjoni individwali.	Jinħolqu sitwazzjonijiet li jixbhu sew ir-realtà tal-ħajja. Kultant ikun tajjeb li t-tfal jinħarġu mill-klassi u jittieħdu qalb il-komunità biex jagħmlu intervisti b'mistoqsijiet li jkunu kitbu, u wara jiktbu rapporti.
Attitudnijiet lejn it-Tagħlim	
4.4.5 Juru li jafu jiktbu ġemgħat ta' sentenzi u paragrafi dwar dak li semgħu, innotaw jew qraw, anke permezz ta' sommarji/notamenti miktuba biex jiftakru fatti/karatteristiċi/differenzi.	Il-kitba, bħall-qari, m'għandhiex tkun marbuta ma' ħin. It-tfal għandhom jitħallew liberi f'waqtiet tal-jum biex jiktbu skond il-ħajriet tagħhom.
4.4.6 Juru l-ħila tal-kitba kreattiva permezz ta' sentenzi u paragrafi f'sekwenza u, fl-aħħar, bl-użu ta' forom lingwistiċi, konġunzjonijiet u espressjonijiet idjomatiċi.	Fil-kitba għandu jkun hemm rifless kull tagħlim ta' regoli. Waqt korrezzjoni u/jew assessjar, it-tfal għandhom jagħtu sehemhom billi jsibu huma wkoll l-iżbalji tagħhom.